

Bericht: Reactie LTO Nederland
Wijziging Bgm en Ubm zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn

Afzender: LTO Nederland

Contactpersoon: Michael van der Schoot
E-mail: mvdschoot@lto.nl
Telefoon: +31(0)639007314

Consulatie: https://www.internetconsultatie.nl/wijzigingbgm_en_ubm

Datum indiening: 15 juni 2020

Status: Definitief

Deze notitie is de reactie van LTO Nederland op de Wijziging Bgm en Ubm zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn.

Aanpassing uitrijperiode op bouwland voorafgaand aan teelt van maïs op zand- en lössgronden

Vooropgesteld is LTO Nederland tevreden dat het ministerie van LNV afziet van in het 6^e Actieprogramma betreffende de Nitraatrichtlijn (6^e APN) beschreven ambitie voor het verplichtstellen van rijenbemesting van dierlijke mest in maïs op zand- en löss. In eerdere gesprekken op zowel ambtelijk- als bestuurlijk niveau heeft LTO Nederland haar standpunt hierover duidelijk gemaakt: dit is onwenselijk. Zowel voor de invoering in het teeltseizoen 2021 (6^e APN), maar ook voor op de lange termijn (7^e APN). In de voorliggende wijzigingen van het Besluit gebruik meststoffen (Bgm) staat te lezen dat de volgende aanvulling wordt bijgevoegd:

- “6. Onverminderd het derde lid is het verboden in de periode van 16 februari tot en met 31 maart drijfmest of vloeibaar zuiveringsslib te gebruiken op bouwland, gelegen op zandgrond of lössgrond, indien het perceel wordt gebruikt voor de teelt van maïs als hoofdteelt.”
LTO Nederland kan zich, als alternatief op het verplichtstellen van rijenbemesting van dierlijke mest, vinden in deze aanvulling. De nu voorliggende wijzigingen van het Besluit gebruik meststoffen (Bgm) vergen geen investeringen op korte termijn, en liggen deze in lijn met de goede landbouwpraktijk. Ten algemene is LTO Nederland van mening dat doelvoorschriften geplaatst moeten worden boven middelvoorschriften, en waakt ze voor het ontstaan van zgn. kalenderlandbouw. Hiervoor verwijst LTO Nederland naar haar visie ‘De route van herbezinging mestbeleid naar agrarisch bodembeheer voor boer, klimaat en biodiversiteit’ gepresenteerd. In deze visie geeft LTO Nederland een stevig pleidooi voor meer ruimte aan het vakmanschap en ondernemerschap van de Nederlandse boer en tuinder om te werken aan doelen. Heel specifiek uit LTO Nederland zich zorgen over de toepassing van bovenstaande aanvulling op de volgende situaties. LTO Nederland pleit voor een praktische uitwerking, en vraag het ministerie van LNV om hier met een praktisch werkende invulling voor te komen:
 - *Maïs (o.a. suikermaïs) welke onder folie wordt gezaaid voor de ontkieming. Deze worden meestal eerder in het voorjaar gezaaid.*
 - *Grasland dat wordt bemest in het vroege voorjaar, en vervolgens wordt het gras gemaaid en afgevoerd, en welke vervolgens worden omgezet naar bouwland (voor de teelt van maïs).*
- “7. De landbouwer meldt de voorgenomen teelt van maïs als hoofdteelt op het perceel uiterlijk op 31 januari aan Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit met gebruikmaking van een door die minister beschikbaar gesteld middel.”
LTO Nederland acht deze aanvulling als uiterst onpraktisch, onwerkbaar en daarmee als onwenselijk. In veel gevallen is pas later in het voorjaar bekend op welke percelen er maïs wordt geteeld. LTO Nederland vraagt zich ook af wat het ministerie van LNV met deze aanvulling tracht te bereiken in het lid van de doelstelling (lid 6). Het is volgens ons een typisch voorbeeld van een middelvoorschrift wat het doel voorbij streeft. Het voorstel van LTO Nederland is om deze voorgestelde aanvulling te schrappen, en in dialoog met de sector te treden voor een praktische(re) invulling en uitwerking van het verantwoord van de doelstelling zoals beschreven onder lid 6.

Voorkomen afspoeling ruggenteelten op klei- en lössgrond

Goed bodembeheer is de basis voor de land- en tuinbouw én een gezonde leefomgeving. De laatste jaren staat door verdere aanscherping in het generieke mestbeleid de bodemkwaliteit in Nederland onder druk. De focus moet worden verlegd naar bodembeheer, gericht op het sluiten van kringlopen. Daarbij hoort ook het zoveel mogelijk benutten van dierlijke mest en groene grondstoffen. Gezien de grote diversiteit in de Nederlandse land- en tuinbouw, moeten generieke maatregelen plaats kunnen maken voor meer bedrijfsspecifiek maatwerk om de doelen te behalen. Dit kan door het vakmanschap van boeren en tuinders centraal te stellen.

LTO Nederland kan zich vinden in de voorliggende doelstelling, maar plaatst vraagtekens bij de voorgestelde uitwerking. LTO Nederland pleit ten algemene voor het stellen van doelen, in plaats van het voorschrijven van middelen. Geef ons een doel en we gaan ervoor. Niemand beter dan de boer of tuinder zélf kan bepalen hoe hij of zij het voor elkaar gaat krijgen. Geef ons daar dus de ruimte voor. Maak het mogelijk door beleid op doelen te maken, in plaats van de manier waarop tot achter de komma vast te willen leggen. Oftewel: stel doelen in plaats van middelvoorschriften.

Er zijn meer manieren om uitspoeling te voorkomen. In het huidige voorstel staat de maatregel om geulen te graven rondom de akker, maar daar is LTO Nederland geen voorstander van. LTO Nederland pleit voor het loslaten van deze uitwerking. Bij overvloedige regenval moet het water namelijk zo snel mogelijk van het land om de gewassen te redden. Maatregelen daartoe moeten preventief kunnen worden genomen anders ben je al te laat. Het voorstel schrijft ook voor om drempeltjes te vormen tussen de ruggen, maar dat is in pootaardappelen een aanslag op de ruggen van de werknemers op de selectiekar. Bovendien zijn de ervaringen wisselend. LTO Nederland plaatst hierbij de opmerking dat in Limburg op de lössgrond goede ervaringen zijn met deze maatregel. Wat je ook kunt doen, maar wat bijvoorbeeld niet in het wetsvoorstel staat is bij de rug-opbouw een woeltand monteren die de grond tussen de ruggen los neerlegt. Een ander alternatief is de teeltvrije zone langs watergangen te verdubbelen. Als alternatief voor de drukregistratie op spuitmachines is deze maatregel reeds bekend.

Heel concreet stelt LTO Nederland voor dat ondernemers een keuze kunnen maken tussen de volgende drie opties:

- Het plaatsen van meerdere drempels van minimaal 5 centimeter hoog en op gelijke afstand van ten hoogste 2 meter van elkaar geplaatst;
- Het bewerken van het land met een woeltanden en daarmee de grond tussen de ruggen los neerleggen;
- Het verdubbelen van de teeltvrije zone langs watergangen (van 1.5 meter naar 3 meter).

LTO Nederland pleit er voor dat ondernemers zélf een keuze kunnen maken voor een maatregel die bij diegene zelf past (teeltvrije zone, drempels of woelpoot tussen de ruggen). Op die manier werk je via het vakmanschap van de ondernemer aan het behalen van gestelde doelen. LTO Nederland doet de handreiking om op korte termijn in gesprek te treden met de sector, om tot een goede uitwerking en invulling te komen.